

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 5 FEBRUARI 2016 HOUDENDE HET TOERISTISCHE LOGIES EN TOT OPHEFFING VAN DECREET VAN 18 JULI 2003 BETREFFENDE DE VERBLIJVEN EN VERENIGINGEN DIE EEN WERKING UITOEFENEN IN HET KADER VAN “TOERISME VOOR ALLEN”

Samenvatting

Het huidige logiesdecreet trad in werking op 1 april 2017. Na aflopen van de overgangperiode, werd een evaluatie uitgevoerd in samenspraak met de brede logiessector. Deze evaluatie leidde tot het identificeren van verschillende verbeterpunten, waarbij voor sommige een beperkte aanpassing van de decretale basis vereist is.

Deze aanpassingen sluiten maximaal aan bij de filosofie van de decreetgever, met name een focus op de toeristische aspecten van de reglementering, en een streven naar administratieve eenvoud en maximale ruimte voor creatief en innovatief ondernemen in deze sector.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. *Omgevingsanalyse*

De toeristische sector in Vlaanderen vertegenwoordigt een economische waarde van 12 miljard euro per jaar. Het totale aantal overnachtingen in Vlaanderen (inclusief Brussel) klokte pre-corona (in 2018) af op 33 miljoen, waarvan 17 miljoen (51%) afkomstig van buitenlandse bezoekers. De binnenlandse markt is goed voor 16,2 miljoen overnachtingen. 58% of bijna 10 miljoen van de buitenlandse overnachtingen werd geboekt door toeristen uit onze buurlanden. Dat betekent dat andere markten ook in opmars zijn. Het aantal aankomsten (met minstens 1 overnachting) groeide van 12,6 miljoen in 2015 naar 14 miljoen in 2018. De gemiddelde verblijfsduur van buitenlandse bezoekers bleef stabiel op 2,2 nachten, bij de Belgen daalde die van 2,75 naar 2,55 nachten van 2015 naar 2018.

Ten opzichte van 2015 is het aantal aankomsten in Vlaanderen gemiddeld jaarlijks met 3,6% toegenomen. In 2016 werd de toeristische sector zwaar geraakt door de terroristische aanslagen. Het aantal aankomsten daalde in 2016 met 5,6% ten opzichte van 2015. Die daling was echter van zeer korte duur. 2017 was voor toerisme een ‘boerenjaar’. Het totaal aantal aankomsten bedroeg in 2017 12,9 miljoen, wat meer is dan in 2015. En 2018 was nog beter met 8,6% groei ten opzichte van 2017. Voor de buitenlandse aankomsten bedroeg de groei in 2018 zelfs 9,1%.

In 2018 verbleef bijna 70% van de toeristen in Vlaanderen in een hotel, met een gemiddelde verblijfsduur van 1,8 nachten. Een kleiner volume aan toeristen verbleef in een vakantiepark, een vakantiewoning of een zgn. terreingerelateerd logies, maar hier bleef men dan wel langer. Door de groeiende markt van directe verhuur en het feit dat een deel van het kleinschalige logies (zoals vakantiewoningen en kamers) nog niet geregistreerd zijn, zijn deze officiële cijfers nog een onderschatting van het werkelijk aantal aankomsten. Dit is zeker het geval voor populaire toeristische bestemmingen zoals de kunststeden en de kust.

Van bij haar ontstaan heeft de Vlaamse Overheid het belang van de logiessector erkend, middels het scheppen van een decretaal kader voor logiesinrichtingen. Dit kader werd de voorbije decennia verschillende keren aangepast en gemoderniseerd, teneinde tegemoet te komen aan ontwikkelingen op het terrein. Deze aanpassingen gebeurden in nauw overleg met de sector en andere partners.

Dat deze aanpak vruchten afwerpt, mag blijken uit de cijfers: 73% van de recreatieve toeristen die één van onze Vlaamse kunststeden bezocht, zou deze bestemming aanraden aan familie, vrienden of kennissen.

- De tevredenheid over Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen ligt in lijn met het gemiddelde van andere Europese kunststeden.
- Dit aandeel ligt iets lager in Brussel, daar zou 69% van de recreatieve toeristen Brussel aanraden.

Dat de kwaliteit van de logies in Vlaanderen hoog is, wordt ook bevestigd door ander onderzoek. Een analyse van de reviews van de logies in Vlaanderen leert ons dat een logies in 2018 gemiddeld een score van 8,3 (op 10) kreeg. B&B's scoren gemiddeld 8,8 op 10, terwijl campings een gemiddelde score van 8,2 krijgen.

De kwaliteit van ons toeristisch aanbod en de tevredenheid van de bezoekers zijn een cruciale factor voor een duurzaam herstel en groei van de toeristische sector. Met de voorliggende aanpassingen willen we een verdere stap zetten in het verzekeren van dit aanbod.

2. Doelstellingen

Het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies (hierna genoemd 'logiesdecreet') verving het decreet van 10 juli 2008 betreffende het toeristische logies, en bood een vernieuwd kader voor de uitbating van toeristische logiezen in het Vlaams Gewest.

De doelstellingen van dit vernieuwde kader, zoals verwoord in de toelichting erbij, waren:

“Met dit voorstel van decreet wordt een vermindering van de procedures en de administratieve lasten beoogd. Het voorstel moet de drempels voor toeristisch ondernemen verminderen en bevat enkel zaken die rechtstreeks te maken hebben met de kwaliteit van het logies vanuit het standpunt van de consument (brandveiligheid, verplichte basisnormen en vrijwillige kwaliteitsnormen).

Tevens wordt hiermee een antwoord geformuleerd op de knelpunten van het evaluatierapport. Het principe ‘gelijke monniken, gelijke kappen’ blijft behouden. We creëren een basis level playing field waarin elk logiestype opereert en dat voldoende bestand is tegen de toekomst. In de artikelsgewijze toelichting wordt deze vereenvoudiging en herwerking nader verduidelijkt.

Met dit voorstel van decreet willen wij de basis leggen voor een creatief en innovatief toeristisch logiesbeleid in Vlaanderen met minder administratieve lasten voor de logiesondernemer en de overheid. Zaken zoals stedenbouw, milieu, permanente bewoning en dergelijke worden door andere regelgeving geregeld en de uitvoering ervan valt onder andere Vlaamse, provinciale, lokale of federale bevoegdheden.”

Deze doelstellingen blijven ook heden onverminderd gelden.

Het logiesdecreet trad in werking op 1 april 2017. De voorbije jaren hebben zowel overheden als toeristische ondernemers en burgers ervaring opgedaan met de praktijk van dit nieuwe regelgevende kader voor het toeristisch logies. Op basis van deze ervaring werd een evaluatie, en desgevallend bijsturing, van het regelgevend kader in het vooruitzicht gesteld.

Voor deze evaluatie werd gewacht tot het einde van de decretaal voorziene overgangperiode. Het logiesdecreet voorzag initieel in een overgangperiode van drie jaar; deze periode werd evenwel verlengd in uitvoering van artikel 5 van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid.

Het evaluatierapport van het logiesdecreet werd op 15 december 2020 toegelicht in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme van het Vlaams Parlement:

<https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1451565>

B. Inhoud

1. *Beleidsmaatregelen*

Het ontwerp van decreet betreft een aanpassing van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies. Dit decreet trad in werking op 1 april 2017. Daarbij was voorzien in een overgangperiode van drie jaar. Door het uitbreken van de COVID-19 pandemie begin 2020 werd deze overgangperiode evenwel in beperkte mate verlengd. Het aflopen van deze overgangperiode vormde een uitgelezen gelegenheid om een evaluatie uit te voeren van het decretaal kader.

Dit ontwerp van decreet weerspiegelt in de eerste plaats de ervaringen die zijn opgedaan in de periode na de inwerkingtreding van het logiesdecreet op 1 april 2017.

Bij de evaluatie van het decreet werd een sectorbrede consultatie opgestart, waarbij volgende stakeholders werden betrokken:

- AirBnB
- Center Parcs
- CIB Vlaanderen
- Centrum voor Jeugdtoerisme (CJT)
- De hotelassociaties van de kunststeden (Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven, Mechelen)
- De provinciale toeristische organisaties (Toerisme Limburg, Toerisme Oost-Vlaanderen, Toerisme Provincie Antwerpen, Toerisme Vlaams-Brabant, Westtoer)
- De toeristische diensten van de kunststeden (Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven, Mechelen)
- Horeca Vlaanderen
- Kempen Campings
- KSLV
- Logeren in Vlaanderen
- Pasar
- Recread
- Vlaamse Jeugdherbergen VJH

Uit de feedback van de verschillende stakeholders kwamen verschillende gemeenschappelijke punten met betrekking tot het huidige logiesdecreet naar voren.

Het huidige logiesdecreet wordt door alle partijen ervaren als **een belangrijke stap voorwaarts voor de toeristische logiessector**. Er wordt dan ook algemeen gepleit om de verworvenheden van dit decreet, met name de administratieve lastenverlaging voor de ondernemingen, te behouden.

Daarnaast werden ook **verschillende verbeterpunten** geformuleerd.

In de eerste plaats betroffen deze de **problematiek van handhaving**. Alle actoren bevestigen in dit verband het belang van een 'level playing field' als basis van een gezonde commerciële concurrentie in de sector. Zij benadrukken dat de overheid – zowel op lokaal als Vlaams niveau – een belangrijke rol te spelen heeft in het bewaken van dit 'level playing field'. Vanuit die optiek is het belangrijk dat het agentschap Toerisme Vlaanderen over de nodige instrumenten beschikt om hier handhavend in te kunnen optreden. Deze instrumenten betreffen zowel de aanmeldingsprocedure voor toeristische logies, de controlemogelijkheden van het agentschap, als de sanctiemechanismes die het tot zijn beschikking heeft.

In dit verband verwijzen we ook naar het vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg van Brussel van 7 september 2020, in de zaak van airBnB Ireland UC tegen Toerisme Vlaanderen. In dit vonnis oordeelde de rechtbank dat de huidige formulering van artikel 11 van het logiesdecreet een onvoldoende juridische basis vormde voor Toerisme Vlaanderen om steekproefsgewijs gegevens te kunnen opvragen bij tussenpersonen, in casu airBnB. Het betreffende vonnis werd nog niet betekend maar het is aangeraden om de formulering in het logiesdecreet te verduidelijken teneinde toekomstige interpretatieproblemen te vermijden.

Ten tweede wordt ook algemeen gevraagd om (opnieuw) een **permanent adviescomité** te voorzien, dat de uitvoering van het logiesdecreet begeleidt, en waar nodig beleidsaanbevelingen formuleert aan de minister van Toerisme.

Andere opmerkingen betreffen onder meer de brandveiligheidsnormen, het hanteren van dubbele benamingen, de comfortclassificaties, ... Na analyse van deze opmerkingen blijkt de decretale basis voor deze onderwerpen echter voldoende opdat de opmerkingen terzake eventueel meegenomen kunnen worden bij de **aanpassing van de uitvoeringsbesluiten van het vernieuwde logiesdecreet**.

De aanpassing van het logiesdecreet kadert eveneens in een **breder context van optimalisering van het juridisch instrumentarium van het Vlaamse toerismebeleid**. Zo wordt eveneens gewerkt aan een evaluatie en bijsturing van het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van "Toerisme voor Allen", en van het decreet 'Iedereen verdient vakantie' van 29 juni 2018.

Meer specifiek wordt de **regelgeving rond de jeugdverblijven** (nu onderdeel van het decreet van 18 juli 2003) geactualiseerd. De regelgeving met betrekking tot de infrastructuuraspecten van jeugdverblijven wordt hierbij binnen het toepassingsgebied van het logiesdecreet gebracht. Hierdoor zal het logiesdecreet de unieke decretale basis vormen voor alle toeristische verblijven in Vlaanderen, ongeacht het type of doelpubliek van de logiezen in kwestie.

Deze integratie vermindert geenszins het belang dat de Vlaamse Gemeenschap hecht aan het jeugdtoerisme. Integendeel, de integratie in het logiesdecreet benadrukt het streven naar kwalitatieve infrastructuur voor jeugdverblijven, en laat de mogelijkheid open om bijkomende ondersteuning te bieden voor bepaalde categorieën logiezen.

2. Impactanalyse

2.1. Budgettaire impact

Het advies van de Inspectie van Financiën over het ontwerp van decreet werd verleend op 14 juni 2021.

De Inspectie van Financiën heeft op zich geen opmerkingen betreffende het voorliggende ontwerp, maar adviseert wel om het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie over artikel 5 (het

publieke basisregister van alle aangemelde logiezen) en artikel 9 (het opvragen van gegevens bij tussenpersonen) van het ontwerp.

Beide aspecten werden echter reeds voor advies voorgelegd aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het kader van de totstandkoming van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies: <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1117515>

In beide gevallen voert het voorliggende ontwerp geen fundamenteel inhoudelijke wijzigingen door aan de huidige bepalingen (waarover de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer geen opmerkingen had):

- artikel 5 van het ontwerp stelt enkel voor om in het huidige basisregister niet alleen de erkende toeristische logiezen te vermelden, maar ook de aangemelde. De gegevens die getoond zullen worden in het register blijven echter ongewijzigd ten opzichte van vandaag (en slaan bovendien enkel op het toeristische logies, niet op de uitbater);
- artikel 9 van het ontwerp verduidelijkt enkel de omstandigheden waarin Toerisme Vlaanderen kan overgaan tot het opvragen van gegevens bij tussenpersonen. In de praktijk is gebleken dat de huidige formulering van artikel 11 van het logiesdecreet mogelijk kan leiden tot verschillen qua interpretatie. Om deze potentiële onduidelijkheden weg te werken, en het juridische kader zo helder mogelijk te stellen, wordt de formulering verduidelijkt, zonder evenwel de inhoud ten opzichte van de huidige bepaling ten gronde te wijzigen.

Het akkoord van de minister bevoegd voor de begroting werd verleend op 30 augustus 2021.

2.2. Maatschappelijke impact

Een JoKER is niet verplicht, aangezien het ontwerp van decreet het belang van personen jonger dan vijftientig jaar niet rechtstreeks raakt.

Op 30 oktober 2020 bevestigde de bevoegde ambtenaar van het Departement Cultuur, Jeugd en Media dat een JoKER niet vereist was.

2.3. Bestuurlijke impact

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de Vlaamse overheid.

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

3. Implementatie

De bepalingen van het decreet treden in werking op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum.

Specifiek voor de toeristische logiezen die, op de datum van de inwerkingtreding van de inkanteling van de jeugdverblijven in het logiesdecreet, in het kader van het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van 'Toerisme voor Allen', erkend zijn als jeugdverblijf(centrum), wordt voorzien in een overgangsperiode van uiterlijk drie jaar.

C. Totstandkomingsprocedure

Op 10 september 2021 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies en tot opheffing van decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van "Toerisme voor Allen" en de bijhorende memorie van toelichting, principieel goedgekeurd. Ook werd aan de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme gevraagd om het advies van de Raad van State in te winnen hierover.

Op 19 oktober 2021 ontving de Vlaamse minister bevoegd voor het toerisme dit advies van de Raad van State (advies 70.179/1). Hieronder worden de opmerkingen van de Raad van State bij dit ontwerp behandeld:

- *Bevoegdheid (artikel 1 van dit ontwerp):*
De Raad van State merkt op in haar advies dat er voor het voorgelegde voorontwerp geen beroep moet worden gedaan op de impliciete bevoegdheden uit artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.
De toelichting bij artikel 1 van dit ontwerp werd hieraan aangepast.
- *Vormvereisten / adviesverplichting van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen:*
Eerder gaf de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) al aan dat hun advies over het voorontwerp van decreet geen vereiste is.

De Raad van State merkt hierover echter op (verwijzend naar artikel 11, § 2, 1°, van het decreet van 7 mei 2004 'inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen') dat de Vlaamse Regering niettemin de SERV dient te verzoeken om sociaal-economisch overleg te plegen over "alle voorontwerpen van decreet die een sociaal-economische dimensie hebben, uitgezonderd de voorontwerpen van decreet betreffende de begrotingen en de voorontwerpen van decreet die aan de Raad worden voorgelegd ingevolge artikel 20 van het SERV-decreet".

De eerdere stellingname van de SERV (dat een advies geen vereiste is) wordt door de Raad van State niet beschouwd als een dergelijk 'overleg met standpuntinname'.

Hierop volgend bracht de SERV op 25 oktober 2021 op eigen initiatief het volgende advies uit over het voorliggende ontwerp, waardoor ook aan de gevraagde formele vormvereiste wordt voldaan:

"Om te kunnen voldoen aan de formele vormvereiste zonder dat een expliciete adviesvraag aan de SERV gericht moet worden, meldt de raad via deze weg geen bemerkingen te formuleren bij het voorontwerp van wijziging van het logiesdecreet."

- *Toetsing van het ontwerp aan de bepalingen van de Dienstenrichtlijn 2006/123/EG:*
De Raad van State merkt op dat niet blijkt dat de bepalingen van het voorontwerp aan de Dienstenrichtlijnen werden getoetst. Deze toetsing gebeurde bij het initieel ontwerp van het logiesdecreet en maakt deel uit van de reguleringsimpactanalyse bij het ontwerp (*Parl.St.* VI. Parl 2007-08, nr. 1547). Het voorliggende voorontwerp wijzigt het logiesdecreet niet in die zin dat er een dermate impact is op deze eerder gedane toetsing waardoor het logiesdecreet, eenmaal gewijzigd, niet in overeenstemming zou zijn met de bepalingen van de Dienstenrichtlijn.
- *Beroepsmogelijkheid tegen de herroeping van de aanmelding (artikel 8 van dit ontwerp):*

De Raad van State stelt zich de vraag of tegen de voorziene herroeping van de aanmelding geen beroepsmogelijkheid moet worden voorzien zoals vermeld in artikel 9 van het logiesdecreet.

Er werd tegemoet gekomen aan deze opmerking. In het voorliggende ontwerp wordt voorzien dat er tegen de herroeping van de aanmelding een beroep kan worden aangetekend bij de beroepscommissie voor het toeristische logies (punt 1°).

Dit beroep schorst bovendien de beslissing tot herroeping van de aanmelding op (punt 2°).

Naar aanleiding van deze opmerking werden ook de overige sancties in het logiesdecreet die verbonden zijn aan de herroeping van de aanmelding herbekeken.

Het voorontwerp voorzag al in de mogelijkheid dat Toerisme Vlaanderen een administratieve geldboete kan opleggen aan een toeristisch logies dat niet (of niet meer) aangemeld is. In het voorliggende ontwerp wordt bijkomend voorzien (in artikel 11) dat Toerisme Vlaanderen in dat geval ook de stopzetting kan bevelen van de niet-aangemelde logiesuitbating. Beide sancties in het logiesdecreet (de administratieve geldboete en het stopzettingsbevel) worden hiermee op elkaar afgestemd.

- *Register van aangemelde toeristische logiezen (artikel 5 van het ontwerp):*

Om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raad van State wordt in het ontwerp gepreciseerd welke logiesgegevens in het logiesregister zullen opgenomen worden. De term 'minstens', zoals die voorkwam in het voorontwerp van decreet, werd geschrapt.

Doordat het logiesregister geen persoonsgegevens bevat maar uitsluitend gegevens van het aangemelde toeristische logies zelf, komen de overige opmerkingen van de Raad van State te vervallen.

- *Overgangsbepaling voor erkende jeugdverblijven (artikel 16 van het ontwerp)*

Gelet op de opmerkingen van de Raad van State werd een nieuwe overgangsmaatregel voor erkende jeugdverblijven uitgewerkt.

Erkende jeugdverblijven moeten niet opnieuw aangemeld worden in het kader van het logiesdecreet en behouden hun "Toerisme voor Allen"-erkenning en comfortclassificatie tot 3 jaar na de inkanteling van de jeugdverblijven in het logiesdecreet (en de inwerkingtreding van artikel 3, 1°, van dit ontwerp) of totdat (in tussentijd) de uitbating wordt stopgezet, overgenomen of er aan het jeugdverblijf een erkenning wordt toegekend volgens het logiesdecreet.

In de nieuwe overgangsbepaling wordt behouden dat Toerisme Vlaanderen (binnen het jaar na de inwerkingtreding) de erkende jeugdverblijven zal contacteren in functie van een nieuwe erkenning (volgens het logiesdecreet) en zal informeren over het logiesdecreet, maar er worden geen rechtsgevolgen meer gekoppeld aan deze brief (, e-mail of andere communicatie).

- *Inwerkingtreding van het ontwerp (artikel 18 van het ontwerp)*

De Raad van State merkt in haar advies op dat het raadzaam is om een uiterste datum te bepalen waarop dit ontwerp in werking treedt indien de Vlaamse Regering zou nalaten binnen een redelijke termijn de datum van inwerkingtreding ervan vast te stellen, evenals te onderzoeken of de voorziene gedeeltelijke inwerkingtreding per artikel aangeraden is.

Zoals verduidelijkt in de artikelsgewijze toelichting, kadert dit ontwerp in een bredere evaluatie van de toeristische regelgeving en wordt naast dit ontwerp ook het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van "Toerisme voor Allen" en het decreet 'Iedereen verdient vakantie' van 29 juni 2018, geëvalueerd en aangepast.

De voorliggende bepaling garandeert dat de inwerkingtreding van de verschillende onderdelen optimaal op elkaar afgestemd kan worden. Bovendien is het op vandaag moeilijk in de schatten (en een uiterste datum te bepalen) wanneer deze verschillende onderdelen in werking zullen treden.

Bijkomend wordt in het ontwerp (in artikel 14) de verwijzing naar de jeugdverblijf-erkenning volgens het "Toerisme voor Allen"-decreet van 18 juli 2003 in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (taalkundig) gewijzigd naar een aanmelding als jeugdverblijf volgens het logiesdecreet.

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2020/345. Over de bepalingen die werden aangepast en toegevoegd aan het ontwerp naar aanleiding van het advies van de Raad van State over het voorontwerp, werd een bijkomend wetgevingsadvies ingewonnen.

Na de definitieve goedkeuring van dit ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting door de Vlaamse Regering, zal dit ontwerp behandeld worden in het Vlaams Parlement.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1

Het voorliggende ontwerp van decreet regelt een gewestaangelegenheid. Op grond van artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zijn de gewesten bevoegd inzake zowel

- 1) 'vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de voorwaarden voor toegang tot gezondheidsberoepen en tot dienstverlenende intellectuele beroepen'; als
- 2) 'toerisme'.

Daarnaast zijn de gewesten krachtens artikel 6, §1, I, 1°, van dezelfde bijzondere wet ook bevoegd inzake 'ruimtelijke ordening'.

Artikel 2

Het logiesdecreet is momenteel niet van toepassing op logies die gratis worden aangeboden. Om erover te waken dat het beoogde 'level playing field' binnen de logiessector wordt bewaard, wordt via artikel 2 en artikel 3 van dit ontwerp verduidelijkt dat deze uitzondering enkel geldt voor kleinschalige toeristische logiezen (met maximaal 9 verhuureenheden of plaatsen) die gratis worden aangeboden.

Artikel 3

Artikel 3 van het logiesdecreet somt de overige logiezen op waarop de bepalingen van het logiesdecreet niet van toepassing zijn.

Deze uitzondering omvat momenteel onder andere de jeugdverblijfcentra, die moeten voldoen aan de erkenningscriteria op het gebied van basiskwaliteit, brandveiligheid en hygiëne van de "Toerisme voor Allen"-regelgeving.

Sinds de goedkeuring van het logiesdecreet, werd het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van "Toerisme voor Allen" echter in grote mate vervangen door het decreet 'Iedereen verdient vakantie' van 29 juni 2018. Samen met de uitwerking van het decreet 'Iedereen verdient vakantie' werd tevens een evaluatie en update van de regelgeving met betrekking tot het jeugdtoerisme in het vooruitzicht gesteld.

Op basis van deze evaluatie wordt er heden alsnog voor gekozen de basisnormen voor de uitbating en erkenning van jeugdverblijven te integreren in het logiesdecreet. Deze integratie gebeurt door de schrapping in artikel 3 van de bestaande uitzondering voor jeugdverblijfcentra.

De jeugdverblijven vallen hierdoor vanaf de datum van inwerkingtreding integraal onder het toepassingsgebied van het logiesdecreet.

Artikel 16 van dit ontwerp voorziet niettemin in een overgangperiode voor de jeugdverblijven die op dat ogenblik erkend zijn in het kader van "Toerisme voor Allen" (zie verder).

De integratie verandert niet de bijzondere positie die het jeugdtoerisme bekleedt in het Vlaamse toeristische landschap. Bij het uitwerken van de uitvoeringsbepalingen zal er dan ook over gewaakt worden dat de jeugdverblijven kunnen beschikken over een eigen, aangepast juridisch kader, dat hen toelaat zich ten volle te wijden aan hun kerntaken, terwijl tevens gewaakt wordt over de kwaliteit van het aanbod (met name op vlak van brandveiligheid), in lijn met de geest van het logiesdecreet.

Artikel 4

Artikel 4 van het logiesdecreet somt de basisvoorwaarden op waaraan elk toeristisch logies in Vlaanderen moet voldoen. Bij de totstandkoming van het logiesdecreet werd expliciet gekozen om zaken zoals stedenbouw niet op te nemen in deze lijst. Deze worden – in de woorden van de decreetgever – "door andere regelgeving geregeld en de uitvoering ervan valt onder andere Vlaamse, provinciale, lokale of federale bevoegdheden."

In de praktijk blijkt echter dat dit ertoe leidt dat in sommige gevallen overgegaan wordt tot de uitbating van een toeristisch logies, zonder dat dit in regel is met de voorschriften op vlak van stedenbouw of ruimtelijke ordening.

Uit de feedback die tijdens de evaluatieronde werd ontvangen, blijkt dat deze problematiek voor verschillende partijen een pijnpunt is.

Er wordt daarom voor gekozen om de conformiteit met de stedenbouwkundige regelgeving terug expliciet op te nemen als een uitbatingsvoorwaarde. Hierbij moet benadrukt worden dat dit geen nieuwe voorwaarde is. Deze volgt immers uit de bestaande regelgeving m.b.t. de ruimtelijke ordening. De handhaving van de regelgeving met betrekking tot ruimtelijke ordening en stedenbouwkundige voorschriften blijft ook onverminderd de bevoegdheid van andere Vlaamse, provinciale, lokale of federale overheden.

Door deze conformiteit als een uitbatingsvoorwaarde op te nemen, beschikt Toerisme Vlaanderen ook over de mogelijkheid om de aanmelding van een niet-conform logies te herroepen (zie artikel 5 van het ontwerp). Het logies wordt hiermee geschrapt uit het logiesregister en deze herroeping heeft van rechtswege de stopzetting van de toeristische uitbating (en dus van de stedenbouwkundige overtreding) tot gevolg. Ingeval de uitbater zijn logiesuitbating niet stopzet (na deze herroeping van de aanmelding om stedenbouwkundige redenen), zijn de lokale overheden bevoegd om op te treden. Het is niet de bedoeling dat Toerisme Vlaanderen hiertegen optreedt via het logiesdecreet.

Ook de aanmelding van het toeristisch logies bij Toerisme Vlaanderen wordt als een uitbatingsvoorwaarde opgenomen. Deze aanmelding was reeds een verplichting onder artikel 5 van het logiesdecreet. Doordat dit momenteel echter geen expliciete uitbatingsvoorwaarde is, rees in deze de vraag naar de rechtsgevolgen van deze aanmelding, alsook naar de handhavingsmogelijkheden van het agentschap. De opname van deze verplichting als uitbatingsvoorwaarde neemt hieromtrent de ambiguïteit weg.

Artikel 5

Het huidige artikel 5 van het logiesdecreet verplicht exploitanten om de uitbating van hun toeristisch logies aan te melden bij Toerisme Vlaanderen. In het voorliggende ontwerp wordt deze bepaling geherformuleerd.

In de eerste plaats betreft dit een louter woordelijke aanpassing, waarbij de terminologie in het decreet in overeenstemming wordt gebracht met de praktijk (waar gesproken wordt van 'aanmelding' in plaats van 'registratie').

In de tweede plaats wordt expliciet gesteld dat Toerisme Vlaanderen kan overgaan tot het herroepen van de aanmelding van een toeristisch logies indien dit niet of niet meer beantwoordt aan de uitbatingsvoorwaarden, opgenomen in artikel 4 van het logiesdecreet. Doordat de aanmelding – zoals hierboven reeds vermeld – een uitbatingsvoorwaarde is, heeft deze herroeping van rechtswege ook de stopzetting van de uitbating tot gevolg. Hiermee wordt tevens tegemoet gekomen aan de opmerkingen van de Dienst Wetgevingsadvies.

Ten derde wordt gespecificeerd dat Toerisme Vlaanderen een basisregister beschikbaar stelt van alle aangemelde logiezen. Deze bepaling sluit aan bij de gangbare praktijk, waarbij dit basisregister ter beschikking wordt gesteld van alle belanghebbenden (via <https://www.toerismevlaanderen.be/logiesdecreet/basisregister>).

Deze bepaling biedt tevens een afdoende juridische basis voor het aanleggen van deze databank door Toerisme Vlaanderen; deze juridische basis betrof tot nu enkel de erkende toeristische logiezen. Hierdoor laat zij ook andere overheden toe om op basis van deze databank over te gaan tot controles met betrekking tot het naleven van andere regelgeving door de logiezen in kwestie.

Artikel 6

Dit artikel sluit aan bij artikel 5 van dit ontwerp en voegt een nieuwe paragraaf toe aan artikel 6 van het logiesdecreet waardoor de erkenning en eventuele comfortclassificatie van het logies van rechtswege komt te vervallen bij een bevel tot stopzetting van de exploitatie van het toeristische logies.

Hierdoor verliest het logies dat niet meer beantwoordt aan de uitbatingsvoorwaarden, opgenomen in artikel 4 van het logiesdecreet, en waartegen de stopzetting van de toeristische exploitatie wordt bevolen, zijn erkenning en kan het vervolgens (na herroeping van de aanmelding) ook geschrapt worden uit het basisregister.

Er wordt hiermee voorkomen dat een afzonderlijke procedure moet gevoerd worden tot intrekking van de erkenning, wanneer er tegelijk of voorafgaandelijk al een procedure tot stopzetting van de uitbating werd gevoerd voor dezelfde inbreuk(en) tegen de uitbatingsvoorwaarden.

Artikel 7

Parallel aan de door artikel 5 ingevoegde bepaling in artikel 5 van het logiesdecreet dat Toerisme Vlaanderen een basisregister van alle aangemelde toeristische logiezen bijhoudt, wordt in artikel 6 van het logiesdecreet de bepaling met betrekking tot het bijhouden van een basisregister van de erkende toeristische logiezen geschrapt. Deze werd immers vervangen door voorgaande wijziging.

Artikel 8

Tegen de mogelijke herroeping van de aanmelding, zoals voorzien in artikel 5 van dit ontwerp, wordt een beroepsmogelijkheid voorzien bij de beroepscommissie voor het toeristische logies.

Dit beroep is opschortend, tenzij de herroepingsbeslissing gebaseerd is op het ontbreken van het verplichte brandveiligheidsattest (artikel 4, 1°, van het logiesdecreet) of de exploitant of de persoon die belast is met de dagelijkse leiding van het toeristische logies veroordeeld is voor één van de misdrijven opgesomd in artikel 4, 5°, van het logiesdecreet.

Aangezien er naar de lokale overheid wordt gekeken om op te treden tegen eventuele stedenbouwkundige inbreuken van een toeristisch logies, zal de herroeping van de aanmelding omwille van de stedenbouwkundige non-conformiteit van een toeristisch logies pas mogelijk zijn van zodra de beroepsprocedures en -mogelijkheden binnen de stedenbouwkundige regelgeving uitgeput zijn.

Artikel 9

Dit artikel verduidelijkt de omstandigheden waarin Toerisme Vlaanderen kan overgaan tot het opvragen van gegevens bij tussenpersonen. In de praktijk is gebleken dat de huidige formulering van artikel 11 mogelijk kan leiden tot verschillen qua interpretatie. Om deze potentiële onduidelijkheden weg te werken, en het juridische kader zo helder mogelijk te stellen, wordt de formulering verduidelijkt, zonder evenwel de inhoud ten gronde te wijzigen.

Toerisme Vlaanderen kan – zoals nu reeds de wil van de decreetgever was – in drie gevallen overgaan tot het opvragen van gegevens van logiesuitbaters bij tussenpersonen:

- in geval van een steekproef. Rekening houdende met opmerkingen die terzake geformuleerd werden, wordt hierbij verduidelijkt dat een steekproef maximaal de logiezen binnen eenzelfde stad of gemeente mag betreffen. Voor alle duidelijkheid wordt eveneens bevestigd dat Toerisme Vlaanderen meerdere steekproeven mag uitvoeren bij eenzelfde tussenpersoon.
- in geval van twijfel of een toeristisch logies dat aangeboden wordt via een tussenpersoon, beantwoordt aan de uitbatingsvoorwaarden van het logiesdecreet;
- in geval van een klacht over een toeristisch logies dat aangeboden wordt via een tussenpersoon.

Artikel 10 en artikel 11

Artikel 10 en 11 verduidelijken de sanctiemogelijkheden op basis van het logiesdecreet. Zoals hierboven reeds uitgelegd blijft de handhaving van de regelgeving met betrekking tot ruimtelijke ordening en stedenbouwkundige voorschriften onverminderd de bevoegdheid van andere Vlaamse, provinciale, lokale of federale overheden en is het niet de bedoeling het niet naleven van de stedenbouwkundige regels rechtstreeks of onrechtstreeks (bv. na herroeping van de aanmelding om stedenbouwkundige redenen) te sanctioneren of te handhaven via het logiesdecreet.

Artikel 12

Artikel 12 corrigeert de titel van hoofdstuk 6 en de tekst in artikel 15 van het logiesdecreet, namelijk dat het om subsidies gaat in plaats van premies.

Artikel 13

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk 6/1 toe aan het logiesdecreet, waarbij een adviescomité wordt ingesteld. Het instellen van dit adviescomité sluit aan bij de verzuchtingen van de sector terzake. Dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om de samenstelling en de werking van dit adviescomité te regelen, maar definieert evenwel het kader waarbinnen dit dient te gebeuren op het vlak van:

- de opdrachten van dit adviescomité;
- de samenstelling, waarbij minstens voorzien wordt in een vertegenwoordiging van de logiessector, de betrokken lokale en provinciale overheden, aangevuld met een of meerdere externe deskundigen.

Artikel 14

Artikel 14 past de verwijzing naar de jeugdverblijf-erkenning volgens het “Toerisme voor Allen”-decreet van 18 juli 2003 in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aan naar de gewijzigde terminologie volgens het logiesdecreet (waaronder de jeugdverblijven met dit ontwerp komen te vallen). In plaats

van de jeugdverblijf-erkenning volgens het “Toerisme voor Allen”-decreet wordt in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening de verwijzing aangepast naar de aanmelding als jeugdverblijf volgens het logiesdecreet.

Artikel 15

Doordat de jeugdverblijven vanaf de datum van inwerkingtreding integraal onder het toepassingsgebied van het logiesdecreet komen te vallen en het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van “Toerisme voor Allen” in grote mate vervangen wordt door het decreet ‘Iedereen verdient vakantie’ van 29 juni 2018, wordt het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van “Toerisme voor Allen” opgeheven.

Ook de logiessubsidie-bepalingen (op basis van artikel 15 van het logiesdecreet) zullen worden aangepast in functie van de inkanteling van de jeugdverblijven in het logiesdecreet.

Artikel 16

Artikel 16 regelt de overgang van de jeugdverblijfcentra die op de datum van inwerkingtreding van artikel 3, 1°, van dit decreet erkend zijn op grond van het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van “Toerisme voor Allen”, naar het logiesdecreet (zie ook de toelichting bij artikel 3).

Deze erkende jeugdverblijven moeten zich niet opnieuw aanmelden en krijgen 3 jaar de tijd na de inwerkingtreding van artikel 3, 1°, van dit decreet, om een nieuwe erkenning volgens het logiesdecreet te bekomen. De “Toerisme voor Allen”-erkenning en bijhorende comfortclassificatie blijft gedurende deze periode behouden of totdat de uitbating wordt stopgezet, overgenomen of er aan het jeugdverblijf een nieuwe erkenning wordt toegekend volgens het logiesdecreet.

Deze jeugdverblijven voldoen door hun erkenning allemaal aan de voorwaarden en normen van het zgn. “Toerisme voor Allen”-decreet.

Het is ook de bedoeling om de normen en voorwaarden waaraan deze verblijven zullen moeten voldoen onder het logiesdecreet, af te stemmen op de voorwaarden van het “Toerisme voor Allen”-decreet.

Om de uitbaters van deze jeugdverblijven maximaal te begeleiden en te informeren over deze overgang en het logiesdecreet, zal Toerisme Vlaanderen hen binnen het jaar na de inwerkingtreding van artikel 3, 1°, van dit decreet contacteren met de vraag of zij voor hun jeugdverblijf een nieuwe erkenning, al dan niet met een (vrijwillige) comfortclassificatie, willen verkrijgen op grond van het logiesdecreet. Deze (vrijwillige) erkenning en comfortindeling verlopen, in voorkomend geval, volgens de procedures die opgenomen zijn in het logiesdecreet.

Het erkenningsteken dat voor het jeugdverblijf werd gekregen op grond van het “Toerisme voor Allen”-decreet, dient de uitbater uiterlijk zestig kalenderdagen na deze overgangsperiode van 3 jaar, nadat de uitbating wordt stopgezet, overgenomen of nadat er aan het jeugdverblijf een nieuwe erkenning wordt toegekend volgens het logiesdecreet, terug te bezorgen aan Toerisme Vlaanderen. Uitbaters die (vroeger al) te kennen geven af te zien van de vrijwillige erkenning, zullen uiteraard door Toerisme Vlaanderen gevraagd worden het herkenningsteken onmiddellijk terug te bezorgen. Uitbaters die er wel voor kiezen voor hun toeristische logies een (vrijwillige) erkenning, al dan niet met (vrijwillige) comfortclassificatie, te verkrijgen, krijgen uiteraard (bij positieve afloop) een nieuw erkenningsteken op grond van het logiesdecreet.

Voor de jeugdverblijven wordt hiermee in grote lijnen dezelfde overgangsmaatregel voorzien als voor de toeristische logies die vergund waren volgens het vorige logiesdecreet van 10 juli 2008 bij de inwerkingtreding van het huidige logiesdecreet.

Artikel 17

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting. Voor de verblijven die op grond van het “Toerisme voor Allen”-decreet van 18 juli 2003 voor de opheffing ervan een subsidie ontvingen, blijven de instandhoudingsverplichtingen onverkort van toepassing.

Artikel 18

Artikel 18 machtigt de Vlaamse Regering om de datum van inwerkingtreding van de verschillende artikels in dit decreet te bepalen.

Deze bepaling laat in de eerste plaats toe om het vernieuwde decreet samen met de uitvoeringsbesluiten in werking te laten treden.

Zoals gezegd, kadert dit decreet echter ook in een bredere evaluatie van de toeristische regelgeving (evaluatie en bijsturing van het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van “Toerisme voor Allen”, en van het decreet ‘Iedereen verdient vakantie’ van 29 juni 2018). Deze bepaling garandeert dat de inwerkingtreding van de verschillende onderdelen optimaal op elkaar afgestemd kan worden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR